

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Gerona 1 pesseta trimestre
Fora 1'25 id. id.
Estranger 1'50 id. id.
Un número 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
SABATERIA-VELLA 2-1."

ANUNCIOS Y COMUNICATS
Preus convencionales

De tots los llibres, folletos, etc., que 's remetin
á la Redacció, se 'n donará compte en lo Setmanari

Any 3.er

Diurne 8 de Mars de 1896

BIBLIOTECA PUBLICA
GIRONA

Núm. 99

CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA

AVIS

La Junta Directiva posca en coneixement de tots los senyors socis que desde dimecres pròxim 11 del corrent lo CENTRE quedarà instalat en son nou domicili, carrer de la Cort-Real, 7--1.er

Gerona 6 de Mars de 1896.

Lo Secretari, Joan Vinyas

SECCIÓ GENERAL

TEMPS DIFICILS

En les circumstancies crítiques que atravessa Espanya, es mes que may indispensable tenir enteniment y no dexarse portar pels cridares, ni pels que tot ho convertexen en substancia aprofitable pera ses fins particulars ó polítichs.

Los acorts presos per les Cambres representatives dels Estats Units d' Amèrica en favor de concedir la beligerancia als insurrectes cubans, no hi ha dupte que tenen gran trascendencia, que demostran per part del poble dels Estats Units una forta animositat contra la nostra nació y son indicatiu de que mes ó menos aviat lo Govern d' aquella República tindrà d' acomodar-se á les corrents de la opinió de sos governats. Pero, fins en aquest cas, la declaració ó regonexement de la beligerancia dels insurrectes no es ni 's pot considerar un *casus belli*, ni tampoch una ofensa al honor nacional en lo voritable sentit d' aquesta paraula. Es un acte que 'ns perjudica y que obligará á Espanya á majors y mes sensibles sacrificis d' homes y de diners, si es que 'ls nostres polítichs no veuen arribada encara la hora de procurar acabar la insurrecció de Cuba per altres medis que 'l de la guerra.

Ara, les paraules dites en abdues cambres americanes al deliberarse sobre 'ls acorts aludits, si son tals com los telegrames suposan, es just y natural que provoquin y hagin provocat l' excitació del país, mes per lo que elles son en sí (donchs d' introperis semblants cada die ne van plens los diaris així espanyols com extrangers) per lo lloch ahont han sigut pronunciadés. Pero l' arreglo d' aquest punt es convenient dexarlo en mans dels dos governs respectius, que no creyém que 'l un ni l' altre tingan ganas d' arribar á males, y lo mes patriótic y prudent es no posar llenya al foch.

De tots modos, es precis no confondre l' assumpto de la beligerancia, ab l' assumpto de les paraules ofensives que s' hagin pogut dir per alguns en les cambres nort-americanes.

Lo exaltar en aquestos moments lo sentiment nacional, lo posar lo poble en lo disparador, aparentantli que tothom nos dona rahó, que l' Europa está al nostre costat, que podém fer y dexar de fer, es cridar sobre Espanya una calamitat major que la que avuy l' aclapara, es llemsarse á ulls cluchs en lo perill y en la dependent de les desgracies.

Avuy totes les nacions civilisades, per fortes que sian, la guerra no la buscan, sino que la temen, y no es lo mateix barallarse ab los insurrectes de Cuba que

ab una nació forta y rica que posseheix tots los elements de guerra.

Además, aquestes simpaties d' Europa de que molts s' envanexen, no sabém fins á quin punt arribarian y es molt dificil que arribin may al extrém de fer sacrificis en profit exclusiu nostre. Les gran nacions no fan política sentimental, fan política práctica. Y si havíam de comprar l' ajuda d' algú ja quin preu hauríam de pagarla? ¿hi ha la seguretat de que no 'ns portaria sacrificis y potser humiliacions majors que 'l dany que 's tracta d' evitar?

Los temps son dificils, y es indispensable als que 'ns governan posarse á la altura de les circumstancies, despullarse de tots los prejudicis per arrelats que sian y no consentir que s' exalti al poble indegudament acumulant dificultats á les que ja hi ha creades.

Lo que convé no es fresa, sino patriotisme de debó.

Y.

Regalo de don Lluys Barnoya

Es notable l' increment qu' ha prés d' alguns anys ensá lo Museu de Gerona. La generalitat dels geronins se recordan encara del claustre de San Pere de Galligans convertit en un munt de runes, faltanhi bona part de les voltes de carreu y fins de les parets mestres y apilotats allí escassissims objectes procedents dels derruhts convents de la ciutat y de les excavacions oficials fetes á Empuries en 1847 y 1848. Avuy no solzament l' edifici está completament refet, si no que s' hi ha anyadit un pis y s' ha provehit d' armaris y vitrines pera exhibir decorosament, siú ab luxo, los molts objectes arqueològichs y artístichs allí reunits, tant per compra com per regalo de diferents patricis. D' aquestos objectes n' hi ha alguns de mérit rellevant y altres que dificilment se troban fins en Museus de ciutats mes importants que la nostra, lo qual, junt ab la seva bona ordenació y sobre tot ab la bellesa del claustre, fa que 'sia un establiment que no 's descuayan de visitar quantes persones ilustrades, nacionals y extrangeres, passen per Gerona y que honra á la ciutat, á la Comissió provincial de Monuments; á quin zel y entusiasme se deu sa formació, y á la Diputació provincial que ab poch diners lo manté y aumenta.

No tractém d' ocuparnos detingudament en aquestes poques ratlles del Museu de Gerona pera donar á coneixer á nostres llegidors ni sa historia, ni son contingut: nostre propòsit se concreta á donar á coneixer y lloar com se mereix l' acte de generositat y d' il·lustrat amor á sa ciutat nadihua realiat per don Lluys Barnoya y Matlo y ab devoció filial realiat per son fill, fent donatiu al Museu dels objectes dignes de conservació qu' havia recullit y guardava en sa casa.

Lo donatiu del senyor Barnoya es digne d' agrahiment apart de sa importancia instrínseca, per la seva significació y perque, no ho duptém, será de profitós exemple y servirà d' estimul pera aumentar lo zel dels encarregats del establiment y la consideració que l' hi ha vingut concedint la Exma. Diputació de la provincia; que no hi ha res que mes justament satisfassi á les Corporacions, com tocar lo resultat de sos esforços y de sos sacrificis, per medi del aplauso y ajuda d' aquells en quin benefici se fan.

Constituhexen lo regalo del senyor Barnoya los objectes següents: Primer. Setze capitells, los uns d' estil románich, los altres ogival, alguns d' ells plens de figures.

Segón. Un lleó de pedra, suport probablement d' un ossari, d' estil ogival.

Tercer. Dos preciosos baxos relleus d' alabastre, d' estil ogival, que havían format part de segur d' un sumptuós enterrament; l' un d' ells ab inscripció, que no transcribim per no haverla poguda llegir encara.

Y quart. Una colleccioneta de 458 monedes, d' elles

97 de plata, y 16 medalles, d' elles 6 de plata; de les quals 10 romanes, 6 autónomes d' Espanya, 409 castellanes, 19 catalanes, 2 mallorquines, 10 valencianes, 2 navarres, 4 extrangeres, 6 medalles de proclamació de Reys d' Espanya y 10 commemoratives (8 nacionals y 2 extrangeres).

Nosaltres creyém interpretar los sentiments de los amadors de la historia y de les glories de la terra, fent constar á don Lluys Barnoya y de Berroeta lo nostre agrahiment y pagant un just tribut de estimació á la memoria de son illustre y benivolgut pare (q. a. c. s.)

J. B. y S.

CRÓNICA

EXTRANGER

Apart de la concessió de beligerancia votada per les Cambres Nort americanes als insurrectes cubans y de las mostres de simpatia que nos han donat la premsa extrangera particularment la francesa y la inglesa, de que 'ns ocupém en la crónica referent á Espanya, la nota mes important de la setmana ha sigut la derrota soferta pels italians á l' Abissinia. Heus aquí com ho explican los ultims telegramas rebuts. Decidit lo general Baratieri á atacar las posiciones del exèrcit dels xoans, dividí lo exèrcit en tres columnas: á la esquerra, la columna del general Alberione, composta de quatre batallóns indigenas y quatre baterias de campanya; al centre, la brigada del general Arimondi ab quatre baterias de campanya; á la dreta, la brigada del general Bornida, altras quatre baterias de montanya. La reserva, formada per una brigada y baterias de tir rápit, estava manada pel general Ellena. Lo atach tingué lloch el 1.er de Mars.

Las avansadas de las columnas arribaren y s' apoderaren dels passos envers Adoa sense combatre. La columna de la esquerra, del general Alberione, topá aviat ab tota la forsa enemiga. Tenint los xoans forsas superiors, la columna italiana no pogué aguantar la embestida y 's vegé obligada á replegarse.

La brigada Arimondi, que formava lo centre, cridada á protegir la retirada de la columna de la esquerra, no pogué desplegar enterament sas forsas per no permetreho lo terreno. Durant aixó, l' atach dels xoans aná augmentant en impetuositat sobre tota la línea y voltá la dreta y la esquerra dels italians, los quals se vejeren obligats á abandonar sas posiciones.

A causa de las grans dificultats del terreno, no pogué ser transportada la artilleria de campanya.

Lo exercit italiá fou completament derrotat, perderen 72 canóns, cayguent lo campament enter y verdader en poder dels xoans. Las baixas entre morts, ferits y presoners puján á 40.000, morint tres generals en lo camp de batalla. Com es de suposar regna á Italia una efervesencia gran, fentse moltes manifestacions contra lo govern, que ha presentat en pes la dimissió que li ha sigut acceptada.

ESpanya

Per fi las cambres dels Estats Units s' han decidit á abordar la famosa proposició de la beligerancia, y com era d' esperar la resolució del Senat y de la Cambra de representants, ha sigut favorable á concedirla á la insurrecció cubana.

Ab poca diferencia en lo fondo l' acort d' abdos cambres es lo reconexement del dret de beligerancia als insurrectes, com també 'l dret que te lo poble de Cuba d' elegirse un govern propi. Además s' acordá que 'l president de la república dels Estats Units, deu oferir los seus bons oficis al govern espanyol pera que pugua reconeixer la independència de Cuba.

A ningú que conegui las tendencias de la política

SECCIO D' ANUNCIS

SUCURSAL JUNCOSA

13 Plassa de la Constitució 13,
Gerona

DESPATX CENTRAL
10 FERNANDO VII 10
BARCELONA

Aquesta antiga y tan acreditada casa se dedica unicament al comers de XACOLATES, SUCRES, CAFÈS y THÈS.

Reb directament los llegitims sucres de la isla de Cuba, els cafès de Puerto-Rico HACIENDA, MARTINICA, MAYAGUEZ, MOCA Y CARACOLILLO de CEYLAN; de aquí el gran consum qu' es fa d' aquets articles.

Aquesta casa torra diariament lo café y se distingeix per la qualitat y puresa d' ell.
Recomana que per obtenir un bon café aromàtic y fort se usin las barrexas en iguals parts del MOCA y PUERTO-RICO, aixís com lo CARACOLILLO y MOCA, evitant sempre que bulli puig que deu ésser una pura infusió.

Gran surtit de THÈ del Nort de Xina y del Japó. Aquesta excelent beguda sols pot obtenirse en las clases ditas ORANGE (Carte Reuge) LIPTON, ORANY PECCO, MENLANGE.

Especialitat en lo SOUCHONCH. Aquesta clase es el mes fort y deu emplearse en menos quantitat de la que generalment se usa; una lliure de THE SOUCHONCH equival á 4 lliures d' altres thès.

MAXIM FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Aygua Minóxima vegetal pera tenyir lo cabell. No te rival en lo món, perquè á més de sos efectes maravellosos, no taca ni perjudica la pell en lo més mínim.
Aquest assombrós y sorprenent específich, se ven en dita perruqueria.

24, RAMBLA DE LA LLIBERTAT 24,
GERONA.

Grans rebaxes al engrós.
També s troba de venda en dit establiment la

TINTURA ABISINIA INSTANTANEA

EDICIÓ DE PROPAGANDA
DEL COMPENDI DE LA

DOCTRINA CATALANISTA

PREMIAT EN LO CONCURS REGIONALISTA

del "CENTRE CATALÀ", de Sabadell

Aprobat per la Junta Permanent de la Unió Catalanista

Tirada 100.000 exemplars

Forma un opúscul de 32 planes en octau, d' esmerada impresió sobre paper satinat y ab cuberta de color.

PREU: 15 céntims.

Les demandes al engrós al Secretari del «Centre Català» de Sabadell.

OBRA NOVA

DELIBERACIONS

DE LA

Primera Assamblea General de Delegats

DE LA

Unió Catalanista

CELEBRADA EN MANRESA EN LO MES DE MARÇ 1892

Aquesta obra, que conté la llista de Delegats de la Assamblea, discursos que en ella s' hi pronunciaren y llegiren, y las bases definitivament aprobadas pera la Constitució regional catalana, se ven al preu de DOS PESETAS en la llibreria de Don Joseph Franquet, carrer de l' Argenteria, Gerona.

NARCÍS GRAU

PERRUQUER

Ofereix los seus serveys al públich. Especialitat en perruques y postissos.

RAMBLA DE LA LLIBERTAT 13, PRINCIPAL

MEDICAMENTS ACREDITATS
RECOMENATS PER LA CIENCIA MÉDICA

Xarop d' Hipofosfits GIMBERNAT

Lo mellor dels tònichs reconstituyens coneguts, desperta la gana, cura l' anèmia, clorosis (colors tristos), malalties medulars, histerisme, insomni; d' efectes sorprenents en les convalecencias: Ampolla 10 rals.

Vi restaurador GIMBERNAT

Probes repetides fetes per distingits facultatius han demostrat qu' era lo «Restaurador» per excelencia, pera combatre l' escrofulisme (tumors frets) raquitisme, caries dels ossos, linfatisme, tisis, debilitats hereditaries ó adquirides, vellesa prematura y totes les malalties quina causa sia la debilitat ó falta de nutrició.

Te un gust agradable, de manera que en comptes de repugnar al malalt, aquest lo pren ab gust. Ampolla 12 rals.

Vi de nou de kola GIMBERNAT

Considerat com aliment poderós d' economia, regulador del cor, estimulador de les funcions digestives y despertador de tot organisme empobrit: Preu 8 rals.

SE VEN AL ENGRÓS

Farmacia del autor Conde del Asalto, 14.—BARCELONA
Al detall en totes les farmacies.

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companyia general de segurs sobre la vida establerta á Barcelona

CAPITAL SOCIAL

10.000.000 DE PESSETES

Capitals suscrits fins al 31 Dezembre 1893	87,949,791'98 ptes.
Actiu en idem.	15,337,928'87 »
Sinistres pagats fins á idem.	32,82,316'69 »
Reserves ó fondos de segur á idem.	4,178,675'62 »

Les principals classes de segur son:
Vida entera.—Capital pagador á la mort del assegurat, á la seva dona, fills ó qualsevol altre persona designada anteriorment.

Miuto.—Capital pagador al assegurat si viu lo die fixat;

IMPREMPTA Y ENQUADERNACIÓ

MANEL LLACH

Ferreria Vella, 5

GERONA

Mercaders (Neu) 12

Impressió de tota clase d' obras, folletos, circulars, sobres, paper comercial, tarjetas, esquelas mortuorias, facturas y demés objectes referents al ram d' Imprempta.

Assortit de tots los documents y demés objectes pera la Guardia Civil.

Documents pera los Municipis y Jutjats municipals.

Encuadernació de tota clase de llibres per luxosos que sian.

Preus sumament baratos

500 fulls de paper comercial timbrat 5 ptes. | 4000 sobres comercials timbrats 5 ptes.

FERRERIA VELLA, 5---GERONA

ò, immediatament d' ocórrer la seva mort, á la persona designada per ell mateix.

Terme fvo.—Capital pagador en lo die fixat sia al assegurat ó als seus hereus. En cas de mort del assegurat s' abona lo pago de les primes.

Aquestos segurs participan en un **50** per **100** dels beneficis de la Companyia.

SEGURS DE CAPITAL APLASSAT
Segurs temporals.—Segurs de sobrevivencia
SEGURS MIXTOS A CAPITAL DOBLAT
Rentes Vitalicies.

Delegat General á n' aquesta provincia:

Joseph Coderch y Bacó, advocat.—GERONA.

ESTABLIMENT

DE

Don Francisco Sabater

SOMBRERERIA

S' han rebut las últimas novetats pera la próxima temporada; los prens sumament económicos.

CAMISERIA.—SASTRERIA PER NOYS

Especialidad en trajés pera col·legials

3, Rambla d' Alvarez, 3.

FONTBERNAT---Callista

—(Ulls de poll)—

S' ARREGLAN LOS PEUS Á DOMICILI
PROGRÉS, 23---Perruqueria.

LA PREVISION

Primera Companyia Espanyola dedicada exclusivament á
SEGURS SOBRE LA VIDA AB PRIMA FIXA

Dormitori de Sant Francesch, 8, principal.—BARCELONA.

Agent á Gerona—BEATAS, 2

D. Narcís Boada y Guytó

FILL DE FRANCISCO VILARDELL Y COMP.
SALT

Molí Fariner

Sistemas AUSTRO-HUNGAR y de MOLAS

Tant per l' un com per l' altre sistema se fan las molts á preus sumament modichs.

SABATERIA

DE

JOSEPH M. VENTÓS

Calsat pera senyors, senyoras y nens.
Especialitat pera 'l que s' encarregui expressament.

ESTABLIMENT Y TALLER

DE

PAU CASSÁ

PINTOR Y EMPAPERADOR

Magnífichs móstruaris de papers pera decorar habitacions desde 25 céntims á 30 pesettes la pesa.

Cromos, motllures, transparents y cuadros

Novetat, bon gust y economia

Gerona.—Baxada del Pont de pedra, 14

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU

del «Centre Catalanista de Gerona y sa Comarca»

Redacció y Administració: Sabateria Vella, núm. 2.-1.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Gerona.	1	peseta	trimestre
Fora.	1'25	id.	id.
Estranger.	1'50	id.	id.

Un numero sol, 10 céntims

En la imprenta de aquest Periódich, se necessita un oficial encuadernador.